

AMSTERDAM CITY INDEX 2019

EN DE STEM VAN DE ONDERNEMER

AMSTERDAM CITY INDEX 2019

EN DE STEM VAN DE ONDERNEMER

UITGAVE VAN
VERENIGING
AMSTERDAM CITY
JANUARI 2019

K
A
L
V
E
R
P
A
S
S
A
G
E

IN THE HEART OF THE CITY

LEISURE — FASHION — FOOD — DRINKS — VIEW
OPEN 7 DAYS A WEEK

www.kalverpassage.nl

een project van

KROONENBERG|GROEP

REAL ESTATE INVESTMENT DEVELOPMENT

inhoud

Voorwoord van de voorzitter	7
Indexcijfer per 31 december 2018	12
De stem van de ondernemer	14
Omzet	24
Schoon, veilig en bereikbaar	32
Bewoners, bedrijven, bezoekers, imago	38
Verantwoording	44
Definities van de 26 trends	48
Lid worden van Vereniging Amsterdam City .	54
Colofon	56

VOORWOORD

Structureel
veel meer geld
nodig voor
handhaving
en reiniging.

Met genoeg presenteren wij u de Amsterdam City Index 2019, de barometer van de bedrijvige binnenstad, of beter: van Amsterdam Centrum XL.

De Index heeft altijd ten doel gehad een groot aantal verschillende ontwikkelingen -van belang voor de economie van het centrum- in één getal te vatten. Het zou fout zijn als één ontwikkeling de overhand krijgt. Helaas is dat wel gebeurd. Nederland en daarmee ook Amsterdam neemt afwisselend een tweede of derde plaats in op de ranglijst van Europese landen met een sterke concurrentiekracht, en dat ene plaatsje verschil leverde een verschil van 5 à 6 punten meer of minder op in het indexgetal, en dat is domweg te veel.

Het betrof hier een systematische fout die wij op verschillende plekken hebben moeten corrigeren. En dat heeft consequenties. Het indexgetal van 2017 was niet 120 maar 113, voor 2018 was het niet 122, maar 117. Dat is inderdaad 5 punten minder. Een vervelende en ingrijpende misrekening die nu is gecorrigeerd. Onze excuses.

CENTRUM XL
Het gebied tussen Centraal Station en Cornelis Schuyt, van Haarlemmerbuurt tot Carré. Achterop dit boekje staat een plattegrond.

Uitgaande van de 117 voor 2018 komt de index nu uit op 119. Groei, maar wel een beperkte groei. De afname van geweld en diefstal op straat is opmerkelijk, maar de index wordt geremd door een snel toenemende overlast en de vieze stad.

**De overlast neemt toe,
handhaving blijft ver achter**

Vorig jaar was ik optimistischer dan ik nu op grond van de cijfers mag zijn. Toen stonden alle lichten op groen, nu is er zorg over stagnerende omzetten in horeca en retail en over de steeds maar toenemende overlast in een stad die maar niet schoon wordt. Vorig jaar gaven wij al aan dat er meer handhaving en daarmee veel meer geld nodig is om de overlast en de wetteloosheid op onder meer de Wallen en op en om het Leidseplein aan te pakken. Ombudsman Arre Zuurmond omschreef nachtelijk Amsterdam als een 'wetteloze jungle' van overlast, illegale taxi's, crimineel geld en machteloos toekijkende agenten. Tot de voorpagina van Het Parool geraakte ons pleidooi vorig jaar voor een schonere stad. Amsterdam City vreest dat de urgentie nog steeds niet op de juiste tafels is geland.

Structureel veel meer geld nodig voor publieke taken

Wat nodig is, is helder. Maar het ontbreekt nog steeds aan menskracht, politieke wil en genoeg geld. Wij roepen de gemeente op haar koers nu radicaal te wijzigen. Voor Amsterdam City is *the bottom line* dat er veel meer geld moet komen voor toezicht en handhaving en voor reiniging. Structureel meer geld dus voor publieke taken en voorzieningen. De stad moet nu haar verantwoordelijkheid nemen. Het kan niet anders in de toenemende drukte.

Een volstrekt ontoelaatbare situatie

Het beleid tot nu toe heeft ons weinig goeds gebracht. Gelukkig heeft onze nieuwe burgemeester laten blijken dit probleem serieus aan te willen pakken. Lastig is het verschil in prioriteit bij de landelijke politie en de gemeentelijke handhaving. Zo kan er maar een beperkt beroep worden gedaan op de politie voor handhaving op straat. Voeg daar de problematiek van de verschillende bevoegdheden van de verschillende handhavers bij en je hebt een

volstrekt ontoelaatbare situatie in de binnenstad. Het doet je soms terugverlangen naar een eigen Amsterdams politiekorps dat de Amsterdams problemen vastberaden aanpakt.

Bel de Nachtwacht

Dit jaar herdenken we de 350ste sterfdag van Rembrandt van Rijn. Prima om de grootmeester van het licht in de schijnwerpers te zetten. Met alle probleem op het gebied van openbare orde en handhaving ben je geneigd te roepen: bel de Nachtwacht, ons wereldberoemd korps voor openbare orde en veiligheid, we kunnen hen goed gebruiken. Ook overdag!

De stem van de ondernemer wordt gehoord

Wat wij zeggen en schrijven steunt op wat veel ondernemers vinden. Dat peilen we jaarlijks en in deze City Index 2019 vindt u opnieuw De Stem van de Ondernemer, de resultaten van een enquête die wij eind 2018 door Ruigrok NetPanel lieten uitvoeren. Opvallend is dat 7 van de 10 ondernemers geen overlast van

drukke ervaren. Tegelijkertijd willen zij dat bewoners geen overlast ondervinden. Groei is goed voor de ondernemer, maar de bewoner mag beslist niet uit het oog worden verloren.

De Stem van de Ondernemer wordt door Amsterdam City zo goed mogelijk vertaald en op relevante tafels gelegd. Alle resultaten van de enquête verderop in dit boekje.

Ik wens u een voorspoedig 2019.

Willem Koster,
Voorzitter Vereniging Amsterdam City

RELEVANTE TAFELS

- Ondernemersoverleg
- Straatmanagersoverleg
- Grootwinkelberaad
- Bewoners-bedrijfslevenoverleg
- Platform Veilig Ondernemen
- Overleg Wethouder EZ
- Overleg bestuur Stadsdeel Centrum
- Overleg bestuurscommissie Stadsdeel Centrum
- Stuurgroep Centrum XL Gemeente-bedrijfslevenoverleg
- Overleg balans in de stad

-11%
Aangiftes
overlast

-4%
Schone
straten

-3%
Concurrentie
kracht

-2%
Verhuur
kantoren

0%
Aantal
bedrijven

0%
Aantal
bewoners

0%
Bereikbaarheid
Dam

0%
Leefbaarheid

0%
Zakelijk
klimaat

1%
Bereikbaarheid
Munt

1%
Regionale
beroeps-
bevolking

1%
Schone
lucht

3%
Aantal
werknemers

3%
Omzet
hotels

4%
Bruto
product

4%
Omzet
dienstverlening

5%
Aantal
zzp'ers

6%
Bestemmingen
Schiphol

6%
Huizenprijs

10%
Aangiftes
diefstal

119

Amsterdam City Index 2019

13

1%
Consumenten-
vertrouwen

0%
Omzet
winkels

1%
Omzet cafés
en restaurants

3%
Aantal
bezoekers

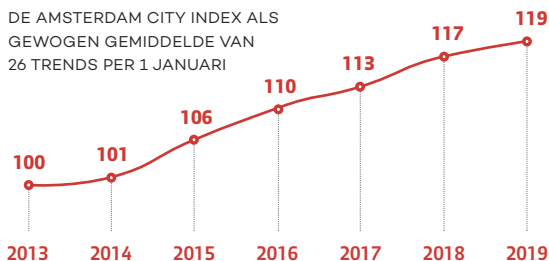
4%
Verhuur
winkels

12%
Aangiftes
geweld

Alstublieft.

In één oogopslag de grafiek van de Amsterdam City Index 2019, de jaarlijkse barometer van de bedrijvige binnenstad in Centrum XL. Op de pagina's hierachter is te lezen dat, zeker na inflatiecorrectie, de omzet bij winkels, cafés en restaurants nauwelijks is gestegen. Dienstverlening - de grootste sector - scoort als altijd goed. Vastgoed, zakelijk en vooral privé, is de grootste stijger. De overige trends houden elkaar min of meer in evenwicht. Minder diefstal, meer overlast. Beter bereikbaar, viezere straten. Het aantal bezoekers groeit minder snel dan in voorgaande jaren. Ondernemers zien dat zelf ook en missen de Amsterdammer. Beperkte groei, bescheiden maar wel verdiend. Dit boekje geeft u de 26 trends, in cijfers, feiten achter de cijfers, en de interpretatie van beide. Van 117 naar 119, dus. Dat is de Amsterdam City Index 2019.

DE AMSTERDAM CITY INDEX ALS
GEWOGEN GEMIDDELDE VAN
26 TRENDS PER 1 JANUARI

De stem van de ondernemer

Net als vorig jaar heeft Amsterdam City een enquête laten uitzetten onder haar leden. Er kwamen dit jaar 188 reacties binnen - niet representatief voor alle ondernemers van de binnenstad maar voor Amsterdam City wel richtinggevend bij haar beleid.

Samenvattend

- 1 ervaart het merendeel van de ondernemers in de Amsterdamse binnenstad geen overlast van de drukte door het aantal bezoekers en vindt het ook niet te druk;
- 2 is een behoorlijk deel van de ondernemers ontevreden over wet- en regelgeving voor ondernemers;
- 3 vinden twee op de drie deelnemers aan het onderzoek het beleid van de

gemeente Amsterdam om het bezoekersaantal onder controle te houden niet de juiste aanpak.

Acht kernpunten

Ruigrok NetPanel, het bureau dat de enquête heeft uitgevoerd, heeft de belangrijkste uitkomsten in acht punten op een rij gezet. Amsterdam City heeft er uit de enquête telkens twee of drie karakteristieke uitspraken bij gezocht van individuele ondernemers.

De grootste zorgen van ondernemers gaan over de negatieve benadering van toeristen, de houding van de gemeente in de drukte-discussie en de huurprijzen in de binnenstad. Regelgeving, gebrek aan handhaving en bereikbaarheid leiden ook tot zorgen bij ondernemers.

**“Iedereen is BLIJ met elke toerist!
We moeten ze verwelkomen in plaats
van afzeiken.”**

**“Drukke is minder probleem, gekte in die
drukke wel.”**

enquête en citaten

“Ik moet vaak spullen bezorgen bij klanten. Steeds grotere delen van de stad worden afgesloten waardoor ik er erg lang over doe. Ook neemt de agressie in het verkeer steeds meer toe. Als je even staat af te leveren, heb je meestal direct ruzie omdat je ‘even’ in de weg staat.”

Zeven op de tien ondernemers ervaart geen overlast van het huidige aantal bezoekers van de binnenstad en vindt het belangrijk dat ook bewoners rond hun bedrijf geen overlast ervaren.

“Daarnaast wordt er te vaak door de gemeente geroepen dat het te druk is in de stad. Hierdoor gaan mensen dit ook echt geloven, terwijl dit reuze meevalt.”

“Het lijkt wel of iedereen op de Dam en omstreken woont als ik de ingezonden stukken in Het Parool lees.”

"In het algemeen overlast van fietsers harder aanpakken, op dit moment ben je als voetganger gewoon een paria."

De meerderheid van de ondernemers is positief over de bezoekersgroei. Een kwart van de ondernemers vindt het door bezoekers te druk in de Amsterdamse binnenstad.

"Als er geen toeristen in Amsterdam meer komen, dan is het gebeurd met de middenstand. Nederlanders kopen alles online."

"Voorzie dat door de 'anti-toerist'-teneur die ingezet is we klappen gaan krijgen eind 2019-2020."

"Eerst heeft Amsterdam haar best gedaan om meer mensen naar de stad te trekken en nu zijn ze er en raakt iedereen in paniek. We wonen en ondernemen in de hoofdstad, niet in een dorp."

enquête en citaten

Ondernemers zijn ontevreden over wet- en regelgeving door weinig vrijheid voor ondernemen, onvoldoende en willekeurige handhaving en een verkeerde focus van de gemeente.

“De zogenaamde schijnveiligheid van de handhavers; prima dat ze er zijn, maar liever zie ik meer politie op straat.”

“Betrek BIZzen EN bewonersvertegenwoordigers bij plannen.”

Ondernemers zijn hoopvol gestemd over de effecten van strengere handhaving. Dit is volgens hen de beste aanpak om overlast door drukte in de binnenstad tegen te gaan.

“Handhaving, handhaving, handhaving.”

“Door gebrek aan handhaving en/of camera-beveiliging is de pakkans minimaal.”

Zij verwachten minder vaak positieve effecten van de verhoging van parkeertarieven en toeristenbelasting.

“Gemeente moet meer doen aan schoonmaken. Nu zijn de BIZzen actief. Ook meer actie tegen criminaliteit. Ik vind de drukte an sich geen probleem, wel afval, zakkenrollers, etc.”

Vrijwel alle ondernemers vinden de aanwezigheid van zelfstandige winkels in hun straat belangrijk. Volgens de meerderheid is een divers winkelaanbod in de Amsterdamse binnenstad de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente Amsterdam en het bedrijfsleven.

“Ik heb niet het gevoel dat de gemeente erg veel doet om het zelfstandig ondernemers makkelijk te maken, terwijl de druk en de kosten alleen maar toenemen. Ik ben niet echt een geel hesjes type, maar begrijp de ontevredenheid wel.”

enquête en citaten

“Eindelijk gaat de gemeente vragen aan (buitenlandse) starters: waar komt jouw geld vandaan dat je deze onderneming kunt beginnen?”

“Ik ben al meer dan 20 jaar werkzaam als ondernemer in deze buurt en heb in de loop der jaren ervaren dat slechte winkels altijd vanzelf weer verdwijnen.”

Een derde van de ondernemers ervaart dat er minder publiek uit Amsterdam in hun straat komt dan een jaar geleden. Zij vinden dit bijna allemaal teleurstellend.

“Buurtbewoners, Amsterdammers en kwaliteitstoeristen zijn de ideale mix van bezoekers.”

“Iedereen met goed gemoed is welkom.”

Tot slot

“Iedereen met goed gemoed is welkom”, dat is mooi gezegd en Amsterdam City herkent daarin het soort entrepreneurschap dat zij koestert.

Dank aan alle ondernemers die hebben gereflecteerd over de stad en de moeite hebben genomen hun gedachten op papier te zetten. Gemiddeld deed men er 12 minuten over en met name de open vragen inspireerden tot vele opmerkelijke uitspraken, waarvan er hiervoor een aantal wordt geciteerd.

Voor alle resultaten van de enquête verwijzen we graag naar onze website, amsterdamcity.nl.

Er zijn meer opmerkelijke uitspraken, suggesties en ideeën gedaan, bij elkaar ruim twintig pagina's vol. Op de pagina's hierachter heeft Amsterdam City er een aantal uitgelicht en in de kantlijn gezet.

Gemeente
Amsterdam

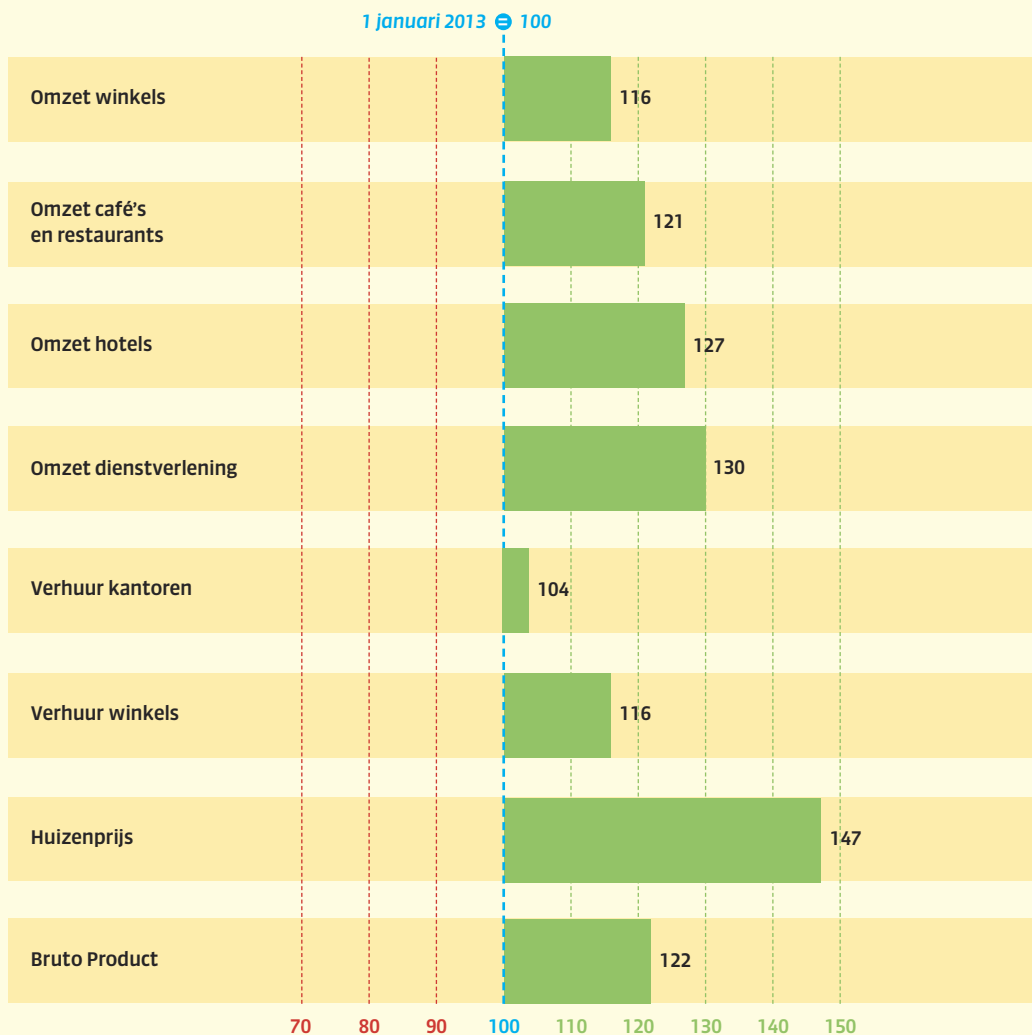
Op de hoogte blijven
van het laatste nieuws
voor ondernemers?

Schrijf u in voor de nieuwsbrief
www.amsterdam.nl/ondernemen

trends, cijfers en hun commentaar

ontwikkeling van de omzetten vanaf 1 januari 2013

Tenzij anders vermeld betreft het steeds het gebied Centrum XL.

in 2018

0% Nul procent groei in 2018, twee procent vóór inflatiecorrectie. Vanaf 2013 groeide de omzet van 100 naar 116.

1% Één procent groei in 2018, drie procent vóór inflatiecorrectie. Vanaf 2013 groeide de omzet van 100 naar 121.

3% Drie procent groei in 2018, vijf procent vóór inflatiecorrectie. De gemiddelde omzet per kamer per nacht staat nu op € 160. Vanaf 2013 groeide de omzet van 100 naar 127.

4% Vier procent groei in 2018, zes procent vóór inflatiecorrectie. Vanaf 2013 groeide de omzet van 100 naar 130.

-2% De hoogste prijs per m² kantoorruimte bleef staan op € 450 en vanwege de inflatie is dat een krimp van min twee procent. Vanaf 2013 groeide de hoogst afgesloten m²-prijs van 100 naar 104.

4% Vier procent groei in 2018, zes procent vóór inflatiecorrectie, voor de gemiddelde huurprijs per m² voor nieuwe contracten. Vanaf 2013 groeide de m²-prijs van 100 naar 116.

6% Zes procent groei in 2018, acht procent vóór inflatiecorrectie. Vanaf 2013 groeide de huizenprijs in héél Amsterdam van 100 naar 147.

4% Vier procent groei van het bruto regionaal product in 2018 naar 145 miljard euro. Regio is hier de regio Amsterdam. Vanaf 2013 groeide het bruto product van 100 naar 122.

omzet

Wat is er
in 125 jaar
toch veel en
bijna niets
veranderd.

Het Nieuws van de Dag berichtte op 13 augustus 1897 over ‘... een toevloed aan vreemden naar Amsterdam. In de Doelenstraat wemelde het van de open rijtuigen. Het verkeer bij Hôtel des Pays-Bas werd bijna gestremd door een grote menigte reizigers, bijna allen voorzien van een handphotografie-toestel. Men hoorde niets dan Engelsch spreken.’

Amsterdam ook in eigen land bijzonder populair

Wat is er in bijna 125 jaar toch veel en bijna niets veranderd. Hôtel des Pays-Bas is er niet meer. Maar echt iedereen heeft nu een handphotografietoestel. Nog steeds hoor je overal Engels. Een kwart van de overnachtingen in Amsterdam komt dan ook voor rekening van gasten uit het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. In aantal zijn onze landgenoten echter de belangrijkste gasten en hun aantal steeg fors: 14% meer overnachtingen in 2018.

omzet

Groei in de horeca lijkt eruit

Na een aantal jaren van gestage groei lijkt de groei in cafés en restaurants er nu uit te zijn. Het aantal bezoekers in de horeca stagneert, daalt eerder dan dat het stijgt. De branche laat weten dat het helemaal niet zo goed gaat en dat er - zeker op en om het Leidseplein en het Rembrandtplein - zelfs minder bezoekers komen.

YIPGROUP**SMILING FACES & BEAUTIFUL PLACES**

Alleen de hotels blijven het goed doen. De bezettingsgraad schommelt onverminderd rond de 85%.

Steeds minder winkelende Amsterdammers

Wat we bij de horeca zien, zien we ook bij de winkels. Voor het eerst in een aantal jaren stagneren de winkelomzetten. Veel winkeliers geven aan dat zij de Amsterdammers beginnen te missen onder het winkelend publiek. De winkeluren stijgen wel. Voor heel Centrum XL komt die stijging, voor inflatiecorrectie, uit op gemiddeld 6%. Nu ook nog het lage btw-tarief per 1 januari 2019 met 3% is verhoogd, is het de vraag of dit alles probleemloos in een hogere verkoopprijs kan worden vertaald.

Dienstverlening de ruggengraat van de stad

De grootste verdiener in volume en groei blijft de dienstverlening, de wijdverbreide service-industrie van advocaat tot zangleraar die goed is voor bijna driekwart van alle bedrijvigheid

“Een goede mix is belangrijk. Als de binnenstad voor lokalen niet meer interessant is, zal zij dat al snel ook niet voor bezoekers zijn.”

omzet

in Centrum XL. Amsterdam is een dienstestad. De groei blijft, maar het voor gevoel zegt dat het niet zo blijft. Hetgeen in lijn is met wat het CPB nu ziet en voorspelt op landelijk niveau. Groei, maar minder.

Schaarste op de kantorenmarkt en de woningmarkt

Op de Amsterdamse kantorenmarkt is er nog steeds sprake van schaarste. Die schaarste vertaalt zich in Centrum XL echter niet meer in hogere prijzen. De gemiddelde m²-prijs staat nu stationair op € 450. De Amsterdamse woningmarkt is overspannen. Er is een groot tekort aan woningen in alle sectoren. Bijgevolg blijven de prijzen stijgen, afgelopen jaar minder dan in voorgaande jaren maar toch weer met, voor inflatiecorrectie, 8%. Ook de huurprijzen zijn fors gestegen, al is hier volgens de laatste berichten een natuurlijk grens bereikt en worden huizen in plaats van verhuurd weer te koop aangeboden.'

Bouwen voor alle (doel)groepen

De schaarste aan woningen drijft de prijs omhoog. Voor nagenoeg iedereen zijn er te weinig

“Medewerkers met een lager inkomen vinden geen woonruimte.”

betaalbare woningen. Eind november 2018 lanceerde het stadsbestuur plannen voor 52.500 nieuwe woningen, te bouwen tot 2025, een Nieuw Algemeen Uitbreidingsplan. Het klinkt als veel, maar de vraag is of de bouwdrift de schaarste gaat oplossen en de huizenprijzen als gevolg daarvan minder hard zullen stijgen. Voor ondernemend Amsterdam is van belang dat er voor alle (doel)groepen wordt gebouwd, dus ook voor de politieagenten, zorgverleners en verkoopmedewerkers.

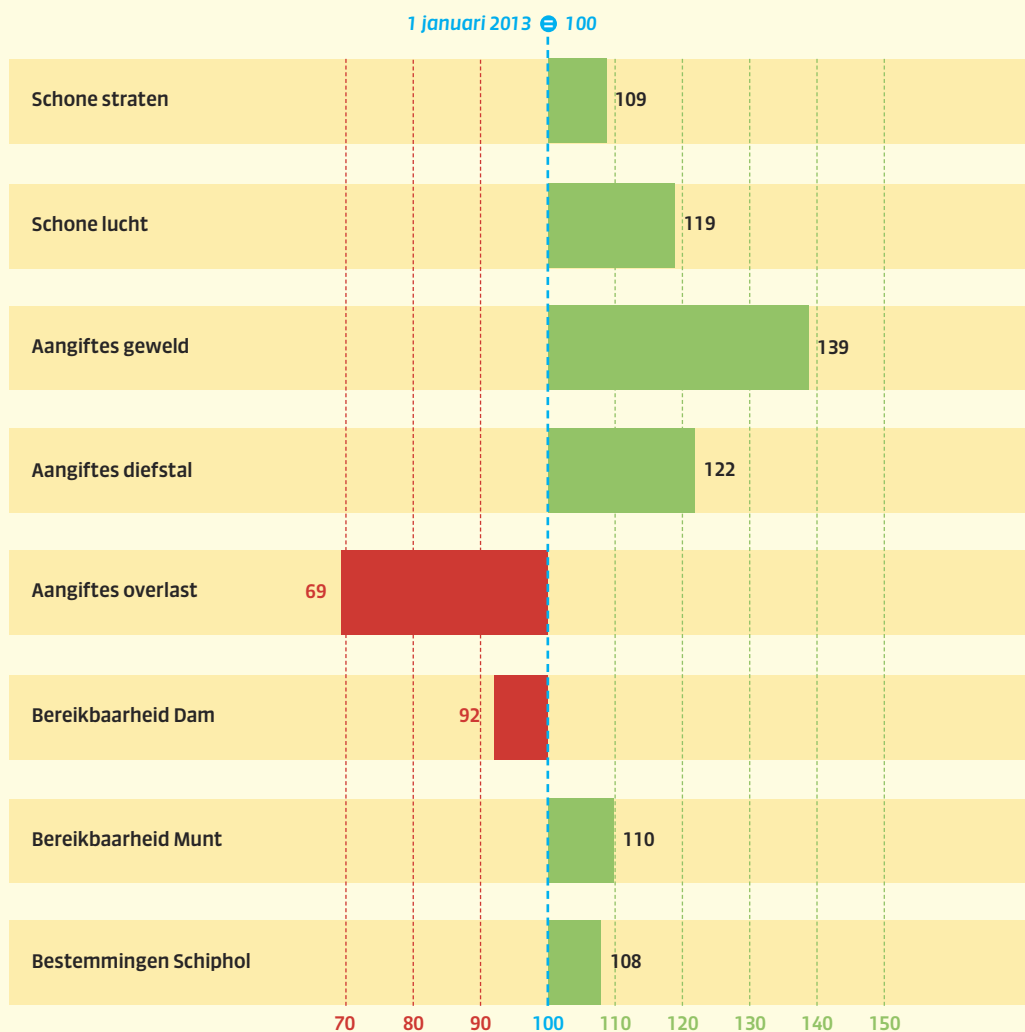
*Elke dag vers.
Daar snackt toch
iedereen naar!*

[FEBO.NL](https://www.febo.nl)

FEBO

ontwikkeling van schoon, veilig en bereikbaar vanaf 1 januari 2013

Tenzij anders vermeld betreft het steeds het gebied Centrum XL.

in 2018

- 4% Vier procent viezer. Begonnen op 100 in 2013 bereikte het schoonmaken een hoogtepunt in 2015 met een score van 127 en nu is het 109.
- 1% Eén procent schoner is de lucht, maar nog altijd ongezond vuil volgens deskundigen. Toch van 100 in 2013 naar 108 nu.
- 12% Het aantal aangiftes voor geweld op straat is met twaalf procent gedaald ten opzichte van 1 januari 2018. Het waren er 2.265 in 2018. Van 100 in 2013 naar 139 nu - en dat betekent minder aangiftes geweld.
- 10% Het aantal aangiftes voor zakkenrollerij en andere vormen van diefstal op straat is met 10% gedaald naar 19.000. Van 100 in 2013 naar 122 nu - en dat betekent minder aangiftes diefstal.
- 11% Het aantal aangiftes voor overlast stijgt opnieuw, nu met elf procent. Van 100 in 2013 naar 69 nu betekent o.a. meer overlast gerelateerd aan alcoholmisbruik en verkoop van nep-dope, meer overlast door AirBnB bewoners en meer bedelaars en zwervers op straat.
- 0% Geen verschil met vorig jaar, nog steeds sta je in gemiddeld 24 minuten van de A10 op de Dam. In 2013 kostte dat 22 minuten. Van 100 in 2013 naar 92 nu.
- 1% Dertigduizend méér mensen kunnen binnen redelijke reistijd op de Munt zijn. Van 100 in 2013 naar 110 nu. Dat zijn drie miljoen mensen.
- 6% In één jaar tijd zijn er negentien rechtstreekse bestemmingen bij gekomen, 341 zijn het er opeens. Van 100 in 2013 (toen waren het er 317) naar 108 nu.

schoon • veilig
bereikbaar

Trots dat
zoveel mensen
onze mooie stad
willen bezoeken.

Het toerisme groeit wereldwijd en zal blijven groeien. Ter illustratie: de Amerikaanse vliegtuigbouwer Boeing verwacht de komende 20 jaar ruim 41.000 nieuwe toestellen te verkopen. De prognose bij concurrent Airbus zal daar niet veel van verschillen. Enorme passagiersgroei wordt ook nog eens verwacht uit China en India, landen met een grote bevolking die nu pas op wat grotere schaal over de grenzen kijkt.

Positief, creatief en gastvrij Amsterdam

Toerisme blijft groeien, ook in Amsterdam, net als in alle andere steden. Of we het nu balans of drukte noemen, ook Amsterdam ziet en ervaart de groei van het mondiale toerisme en moet daar volgens ons op een positieve, creatieve en gastvrije manier mee omgaan. Als wij zelf op stedentrip of naar verre oorden gaan, vinden we het ook fijn om gastvrij ontvangen en prettig bejegend te worden.

“Toeristen worden uitgescholden als ze niet doorfietsen of -lopen, een schande!”

Grenzen aan al te ijverig ondernemerschap

Wij zijn ons er terdege van bewust dat bewoners van de binnenstad onevenredig veel last ervaren

“De gemeente doet er goed aan om het beleid veel meer op hotspots te richten, in plaats van het hele centrum op één hoop te gooien.”

SCHOON ■ VEILIG bereikbaar

van die drukte. Met hen en met de gemeente willen wij in goed overleg die overlast zoveel mogelijk tegengaan. Wij zijn ons er terdege van bewust dat er mogelijk grenzen worden gesteld aan al te ijverig ondernemerschap en een te grote claim op de openbare ruimte.

Groeiend toerisme goed faciliteren

Het toerisme blijft groeien. Ook in Amsterdam. We zullen die groei moeten faciliteren en tegelijkertijd de overlast tegengaan. Het een kan niet zonder het ander. Faciliteren van de groei kan door slimme spreiding van publiekstrekkingen en activiteiten over de (binnen)stad en ook in de regio. Daar gebeurt al veel, maar er is nog veel meer nodig. Laten we op een goede manier ons voordeel doen met de groei van het toerisme. En laten we ook trots zijn dat zovelen ervoor kiezen om onze mooie stad te bezoeken. Dat is echt wel eens anders geweest.

Schiphol onmisbare hub

Schiphol wil ook blijven groeien en internationaal concurrerend blijven. Het aantal direct

“Gebruik nieuwe technologische ‘smart’ innovatie om bezoekersstromen te beïnvloeden.”

vanaf Schiphol aanvliegbare bestemmingen steeg in 2018 van 322 naar 341. Voor ondernemend Amsterdam is Schiphol een steunpilaar. Een grote, moderne en door de lucht en over de grond goed bereikbare luchthaven met een groot internationaal netwerk is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven..

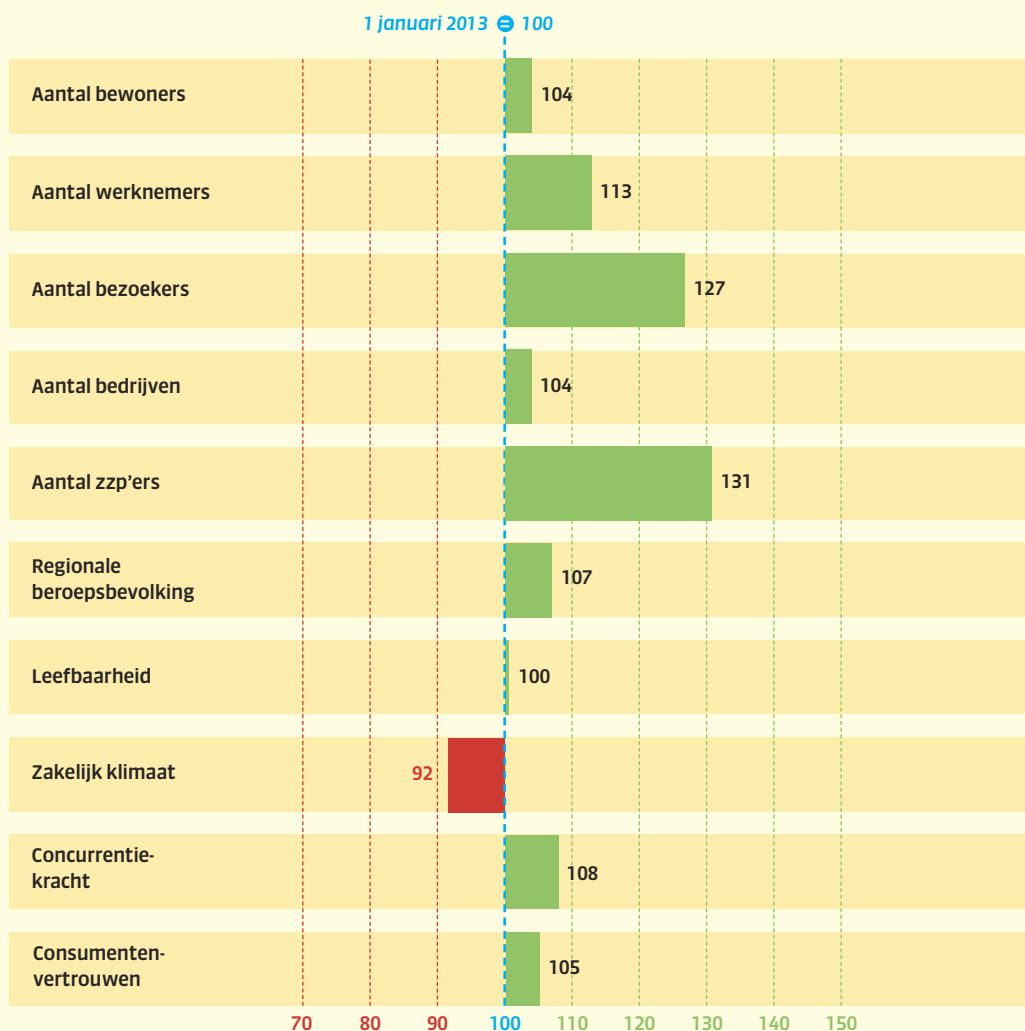
Een veiliger stad met wel veel overlast

De overlast in delen van de stad neemt toe en beïnvloedt ook de City Index negatief. Drukke is een probleem, de wetteloosheid van de nacht is een openbare ordeprobleem. In het voorwoord gingen we daar al uitgebreid op in. Net als op de vraag waar die schone stad nu blijft. Het lukt Amsterdam maar niet om zichzelf schoon te houden. Vergeleken met veel andere steden is het in Amsterdam verre van schoon. Verheugend is het dat volgens de aangiftecijfers geweld en diefstal op straat aanzienlijk dalen, en dat in alle drukte, en dat al een aantal jaren op rij.

“Er is meer rust gecreëerd in de winkelstraat met betrekking op winkelpui-reclame.”

ontwikkeling van bewoners, bedrijven, bezoekers en imago vanaf 1 januari 2013

Tenzij anders vermeld betreft het steeds het gebied Centrum XL.

in 2018

- 0% Het aantal bewoners is stabiel, de teller staat op 141.000 mensen. Van 100 in 2013 naar 104. Het aantal inwoners van heel Amsterdam groeit sneller, naar 108.
- 3% Het aantal werknemers is het afgelopen jaar gestegen met 3% naar 126.000 mensen. Van 100 in 2013 naar 113 nu.
- 3% Het aantal bezoekers steeg in 2017 met negen procent, in 2018 met drie procent naar circa 19,6 miljoen. Van 100 in 2013 naar 127 nu.
- 0% Het aantal bedrijven is stabiel, de teller staat op 10.402. Van 100 in 2013 naar 104 nu.
- 5% Het aantal zzp'ers is opnieuw fors gestegen, met 5% naar 34.799. Van 100 in 2013 naar 131 nu.
- 1% Het aantal mensen in de regio Amsterdam, dat kan en wil werken, is weer iets gestegen, de teller staat nu op ruim 1,4 miljoen. Van 100 in 2013 naar 107 nu.
- 0% Op de index van meest leefbare steden in Europa behoudt Amsterdam de 8ste plaats. Daar stond het ook al in 2013. Van 100 in 2013 naar 100 nu.
- 0% Op de index van meest zakelijke landen in Europa behoudt Nederland, en dus ook Amsterdam, een 18de plaats. Het begon met een 16de plaats, dus op de lange termijn is het gezakt, van 100 in 2013 naar 92 nu.
- 3% Nederland - en daarmee Amsterdam - stond begin 2013 op plek 5 op de index van Europese landen, steeg naar plek 2 maar zakte afgelopen jaar terug naar plek 3. Op de lange termijn is er dus wel degelijk vooruitgang, van 100 (plek 5) in 2013 naar 108 (plek 3) nu.
- 1% Sinds een paar maanden zakt het consumentenvertrouwen weer ras, elke maand twee punten. Op de lange termijn is het toch gestegen, van 100 in 2013 naar 105 nu.

bewoners • bedrijven
bezoekers • imago

Groot gebrek
aan geschoold
personeel remt
de groei van
Amsterdam.

Volgens de cijfers stijgt het aantal werknemers in Centrum XL met zo'n 3.000 tot 126.000 en dat terwijl er nergens personeel te vinden zou zijn. Het ligt er kennelijk aan wie en wat je nodig hebt. Amsterdam wil de komende jaren 52.500 woningen bouwen, maar een kritische factor is of er nu en de komende jaren wel voldoende beschikbare bouwvakkers zijn om die ambitie waar te maken.

Handen tekort op de Amsterdamse arbeidsmarkt

Grote personele problemen zijn er ook in de horeca en de retail en in de private dienstverlening. Er zijn beveiligingsbedrijven die opdrachten moeten weigeren bij gebrek aan personeel. De explosief groeiende hightech in Amsterdam schreeuwt om meer mensen en betere opleidingen. Het grote gebrek aan geschoold personeel remt de groei van Amsterdam.

De binnenstad is min of meer vol

In de binnenstad van Amsterdam wonen rond de 141.000 mensen, zo'n 16,5% van het totale aantal Amsterdammers. Dat aantal groeit niet of nauwelijks. De binnenstad is min of meer vol,

“Kan moeizaam gemotiveerde medewerkers vinden.”

bewoners • bedrijven bezoekers • imago

en zit 'op slot.' Wel absorbeert de oude binnenstad de grootste drukte en de meeste overlast. De observaties van onze ombudsman hebben laten zien dat bewoners van de binnenstad genoeg redenen hebben om te klagen. Zij voelen zich niet zelden in de steek gelaten door een overheid die hun problemen bagatelliseert en door stadgenoten en bezoekers die vinden dat die overlast er nu eenmaal bijhoort en dat je maar moet verhuizen als je het niet aan kunt.

Op leefbaarheid verliezen we van Duitsland

Op internationale schaal doet Amsterdam het redelijk tot goed als leefbare stad. De gerespecteerde *Mercer Quality of Living Index* heeft ons op plaats 9. Maar we verliezen van Duitsland. En Zwitserland. Steden als München, Düsseldorf, Frankfurt en ook Zürich, Basel en Genève blijven ons voor. Het is daar in de regel toch net wat groener, relaxter, veiliger en gezonder wonen en werken. Kwaliteit van leven, dus. Daar valt nog wel iets te winnen.

Concurrentiekracht en zakelijke instelling kunnen beter

Ook vanuit een ander perspectief verliezen we

van landen als Duitsland en Zwitserland. Als het gaat om zakelijke instelling, dan blijven we hangen in de Europese middenmoot, zo blijkt uit de *Doing Business Index 2018* van de Wereldbank. Lange procedures nekken ons en plaatsen ons zelfs achter Letland en Macedonië. Werk aan de winkel. We doen het best goed, we staan nog steeds in de top-3 van best-concurrerende landen – en dan gaat het vooral over start ups en innovatie – maar ook elders in Europa willen ze de beste zijn, dus we moeten alert blijven.

“Regels waarvan ik niet kan bedenken waarom ze zijn bedacht, vind ik vreemd ... Ben ondernemer en bewoner, dus ik weet wat ik zeg ... Bijvoorbeeld winterterras...”

Het slotwoord aan de burgemeester

De laatste woorden van deze Amsterdam City Index zijn van burgemeester Femke Halsema. Vlak voor Kerstmis schetste zij in het tv-programma Pauw haar beeld van Amsterdam. Halsema ziet een stad die groeit als kool en enorm uitdijt, een krachtige stad, vol hoop, een stad ook die heel rijk aan het worden is.

Haar hoop is dat het verschil in rijkdom niet nog groter wordt, dat Amsterdam die eerlijke stad en daardoor ook die lieve stad kan zijn waar haar voorganger Eberhard van der Laan zo warm over sprak. Amsterdam City is het helemaal met Halsema eens.

verantwoording

De 11de editie van
de Amsterdam
City Index

In 2009 publiceerde Vereniging Amsterdam City de eerste Amsterdam City Index. Met de Index wilde Amsterdam City een handzaam overzicht geven van de belangrijkste ontwikkelingen op economisch gebied in en voor de Amsterdamse binnenstad. Een binnenstad, waartoe niet alleen de oude stad, de Jordaan en de grachtengordel gerekend worden, maar ook het Museumkwartier en het zuidelijk deel van de Kinkerbuurt en De Pijp. Centrum XL noemde de vereniging dat toen in 2009 met vooruitziende blik.

Het moest en moet nog steeds een handzaam overzicht geven. Elke dag buitelen nieuwe cijfers over ons heen, zo veel en zo vaak dat men de grote lijn snel kwijt dreigt te raken. Daar moest en moet ook deze nieuwe editie een remedie tegen bieden.

De Index omvat 26 belangrijke trends. De meeste ervan zijn al eerder in het nieuws geweest, op verspreide plekken, op verspreide momenten. De omzettrends zijn wel echt nieuws. Speciaal voor Amsterdam City wordt de omzetgroei (of -krimp) in kaart gebracht van de winkels, de horeca en de dienstverlening in Centrum XL, bij elkaar meer dan 33.000 bedrijven en zzp'ers.

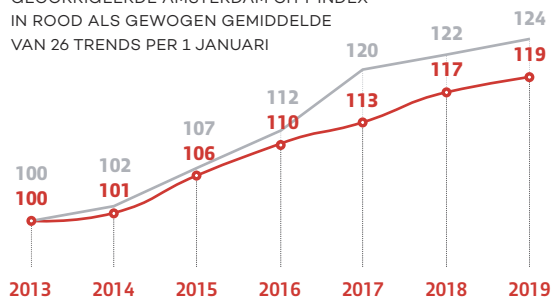

En omdat de Amsterdam City Index een ondernemersindex is, tellen de omzetten het zwaarste mee in de berekening van het uiteindelijke indexgetal: samen voor 60%.

Belangrijk voor het economisch klimaat is ook de vraag hoe schoon, veilig en bereikbaar Centrum XL is. Die trends wegen gezamenlijk mee voor 20%. En tot slot zijn er dan cijfers over onze regio, ons imago en hoeveel mensen Centrum XL herbergt. Samen wegen die ook voor 20% mee.

Correcties

GECORRIGEERDE AMSTERDAM CITY INDEX
IN ROOD ALS GEWOGEN GEMIDDELDE
VAN 26 TRENDS PER 1 JANUARI

Opnieuw is kritisch gekeken naar alle berekeningen en is gebleken dat een viertal trends niet goed vertaald is naar de indexformule:

Consumentenvertrouwen, Leefbaarheid, Zakelijk Klimaat en Concurrentiekracht. Het zijn trends die niet naar een volume verwijzen maar een rangorde presenteren. Zoals bijvoorbeeld de vraag welk land de sterkste concurrentiekracht bezit. Staat Nederland dan op plaats 5 of op plaats 2? Dat kan niet zomaar in een indexmatige ontwikkeling worden vertaald. Want dan blijkt deze trend van 100 naar 250 punten door te schieten, beduidend méér dan volume-trends, die soms ook fors verspringen maar tot nu toe nooit meer dan 25 punten per jaar.

Het is verholpen door deze rangordes eerst te vertalen in een denkbeeldig volume, alvorens de indexformule erop los te laten. Daarmee verdwenen de uitschieters. Van een vijfde naar een tweede plaats is nu vertaald in een groei van 100 naar 112.

Deze correcties hebben ook consequenties voor het indexcijfer van voorgaande jaren. Voor 2016 is het geen 112, maar 110. Voor 2017 is het geen 120 maar 113. Voor 2018 is het geen 122 maar 117. Het beeld blijft gelijk, ieder jaar is er groei, maar de curve gaat aanzienlijk minder omhoog dan voorgesteld.

Definities van de 26 trends

Aangiftes diefstal: aantal kennisnames van diefstal uit en van voertuigen, vaartuigen, winkels en bedrijven, plus zakenrollerij, voor ieder jaar van 1 oktober in het voorgaande jaar tot en met 30 september in het betreffende jaar. Bron: Politie Amsterdam-Amstelland. De index werkt omgekeerd: hoe lager het aantal kennisnames, hoe hoger de index.

Aangiftes geweld: aantal kennisnames van geweld, uitgezonderd huiselijk geweld, voor ieder jaar van 1 oktober in het voorgaande jaar tot en met 30 september in het betreffende jaar. Bron: Politie Amsterdam-Amstelland. De index werkt omgekeerd: hoe lager het aantal kennisnames, hoe hoger de index.

Aangiftes overlast: aantal kennisnames van overlast op straat, voor elk jaar van 1 oktober in voorgaande jaar tot en met 30 september in het betreffende jaar. Bron: Politie Amsterdam-Amstelland. De index werkt omgekeerd: hoe lager het aantal kennisnames, hoe hoger de index.

Aantal bedrijven: totaal aantal bedrijven met méér dan 1 persoon werkzaam, gevestigd in Centrum XL per 1 december. Bron: Kamer van Koophandel.

Aantal bewoners: totaal aantal bewoners in Centrum XL per 1 januari. Bron: Onderzoek, Informatie en Statistiek gemeente Amsterdam.

Aantal bezoekers: totaal aantal bezoekers in Amsterdam. Bron: tot en met 2016 volgens een modelberekening van Amsterdam Marketing, voor 2017 en 2018 heeft Amsterdam

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Historische bakermat In de binnenstad van Amsterdam, tussen wallen en winkelen, ligt de historische bakermat van de Universiteit van Amsterdam. Op en rond het Binnengasthuisterrein verrijst de komende jaren tot 2025 het Universiteitskwartier, in de toekomst de thuisbasis van de Faculteit der Geesteswetenschappen en UvA-brede voorzieningen zoals de Universiteitsbibliotheek. uva.nl/universiteitskwartier

City een inschatting gemaakt, gebaseerd op de groeicijfers bij musea, attracties, Schiphol en hotels.

Aantal werknemers: aantal werknemers in Centrum XL per 1 januari. Bron: Onderzoek, Informatie en Statistiek gemeente Amsterdam.

Aantal zzp'ers: totaal aantal zzp'ers gevestigd in Centrum XL per 1 december. Bron: Kamer van Koophandel.

Bereikbaarheid Dam: gemiddelde reistijd van de A10 naar de Dam met de fiets, de auto en de tram. Bron: Google Maps op de derde maandag van december.

Bereikbaarheid Munt: het aantal mensen dat binnen een redelijke reistijd op de Munt kan zijn. Als redelijke reistijd geldt voor de auto en de fiets 30 minuten, voor het openbaar vervoer 45 minuten. Bron: Verkeer en Openbare Ruimte gemeente Amsterdam.

Bestemmingen Schiphol: aantal bestemmingen in de wereld van waaraf rechtstreeks gevlogen kan worden op Schiphol per 31 december. Bron: Schiphol Group.

Bruto product: bruto regionaal product van de regio Amsterdam per 31 december. Bron: Onderzoek, Informatie en Statistiek gemeente Amsterdam.

Concurrentiekracht: de plaats die Amsterdam inneemt op de *Global Competitiveness Index 2018* van het *World Economic Forum*.

Consumentenvertrouwen: jaarsaldo van het aantal mensen dat wel vertrouwen heeft in de economie minus het aantal dat geen vertrouwen heeft binnen een groep van 1.000. Voor 2018 was de peildatum 30 november. Bron: CBS.

Huizenprijs: de gemiddelde prijs per m² voor verkochte woningen in Centrum XL. Bron: Onderzoek, Informatie en Statistiek gemeente Amsterdam. Voor 2017 en 2018 is een schatting gemaakt op basis van mededelingen van de Nederlandse Makelaarsvereniging. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Leefbaarheid: de plaats die Amsterdam inneemt op de *Mercer Quality of Living Index XXXII*.

Omzet café's en restaurants: gemiddelde omzetontwikkeling bij alle in Centrum XL gevestigde cafés en restaurants. Bron: CBS. Voor het 4de kwartaal van 2018 is een schatting gemaakt op basis van de cijfers van 2017. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Omzet dienstverlening: gemiddelde omzetontwikkeling bij 83% van de bedrijven, gevestigd in Centrum XL, waarvan het overgrote deel actief is in de sector dienstverlening. Bron: CBS. Voor het 4de kwartaal van 2018 is een schatting gemaakt op basis van de cijfers van 2017. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Omzet hotels: gemiddelde omzet per kamer per nacht (RevPar) bij circa zeventig hotels van de 3-, 4- en 5-sterrencategorie in Centrum XL. Bron: Amsterdam City. Voor het

4de kwartaal van 2018 is een schatting gemaakt op basis van de cijfers van 2017. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Omzet winkels: gemiddelde omzetontwikkeling bij alle in Centrum XL gevestigde retailbedrijven. Bron: CBS. Voor het 4de kwartaal van 2018 is een schatting gemaakt op basis van de cijfers van 2017. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Regionale beroepsbevolking: omvang beroepsbevolking Metropoolregio Amsterdam. Per 31 december. Bron: Dienst Onderzoek, Informatie en Statistiek gemeente Amsterdam. Voor 2018 is een schatting gemaakt.

Schone lucht: jaargemiddelde van de 24-uur gemiddelden voor fijnstof (PM10), roetdeeltjes (MAAP) en stikstofdioxide (NO₂) in de buitenlucht op de meetstations in het Vondelpark en bij de kruising Stadhouderskade/Van Woustraat. Bron: GGD Amsterdam. De cijfers voor 2017 zijn nog voorlopig, voor 2018 heeft Amsterdam City een schatting gemaakt op basis van de trend. De index werkt omgekeerd: hoe lager de vervuiling, hoe hoger de index.

Schone straten: t/m 2017 de gemiddelde schoonheidsgraad in de rayons West, Zuid en Noord van het stadsdeel Centrum, voor het legen van de afvalbakken en het schoonvegen van de straat, inclusief peuken, voor 2017 en 2018 op basis van de zgn. CROW-data voor heel Centrum XL, en dan voor het legen van de containers, de afvalbakken en het zwerfvuil per 1 november. Bron: gemeente Amsterdam.

Verhuur kantoren: de gemiddeld hoogst afgesloten huur bij nieuwe contracten voor kantoren in Amsterdam Centrum en Oud-Zuid, per 1 juli. Bron: Cushman & Wakefield. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Verhuur winkels: het gemiddelde van de laagste en de hoogste afgesloten huur bij nieuwe contracten in Centrum XL per 1 juli. Bron: Cushman & Wakefield. De trend is gecorrigeerd voor inflatie.

Zakelijk Klimaat: de plaats die Amsterdam inneemt op de *Doing Business Index 2018* van de Wereldbank.

PTA

Passenger Terminal Amsterdam
wensst u een gezond en
succesvol 2019!

Meer weten? Lid worden?

Contact Christine Govaert

020 622 49 31 kantoor

06 27 44 11 70 mobiel

secretariaat@amsterdamcity.nl

www.amsterdamcity.nl

[@AmsterdamCity_](https://twitter.com/AmsterdamCity_)

[@020City](https://www.facebook.com/020City)

group - Amsterdam City

**U bent meer dan
een ondernemer.**

**Wij zijn meer dan
een index.**

Sluit u aan bij de
belangenvereniging
Amsterdam City

DE STEM VAN DE ONDERNEMER
VOOR EEN BLOEIENDE BINNENSTAD

colofon

De Amsterdam City Index is een initiatief en uitgave van Vereniging Amsterdam City, naar een idee van Guus Bakker.

©Vereniging Amsterdam City
januari 2019

Guus Bakker - *cijferwerk*

Kasper van Noppen - *tekst*

Christine Govaert - *eindredactie*

Studio René Bakker - *vormgeving*

Drukkerij Den Ouden - *druk*

2.500 - *oplage*

BISTROBERLAGE

LUNCH - BORREL - DINER

3-GANGENMENU € 29,50

SPECIALE GROEPSARRANGEMENTEN

Beursplein 1 - Amsterdam | 020 - 530 4146 | bistroberlage.com | #BistroBerlage | 10:00-22:00 uur

BISTRO
BERLAGE

DE AMSTERDAM CITY INDEX 2019 WORDT
MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

SPONSORS

CITY
AMSTERDAM
CITY INDEX
INDEX
2019

IN DE STEEL VAN DE OERSTAD

AMSTERDAM
CITY INDEX
2019

DE STEEM VAN DE ONDERNEMER

AMSTERDAM *city*

De stem van de ondernemer. Voor een bloeiende binnenstad.